

การเข้าร่วมประชุมประจำปีของ ICC ครั้งที่ 29 ระหว่างวันที่ 21-23 มีนาคม 2559 ที่นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

การประชุมแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกในวันที่ 21 มีนาคม 2559 เป็นการประชุมกลไกบริหาร (Bureau) ของ ICC ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 16 ประเทศ จาก 4 ภูมิภาค ซึ่งได้แก่ ภูมิภาคแอฟริกา เอเชีย-แปซิฟิก อเมริกา และยุโรป ภูมิภาคละ 4 ประเทศ แม้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทยจะมิได้เป็นสมาชิก Bureau ของ ICC แต่ก็สามารถเข้าร่วมประชุมได้ในฐานะผู้สังเกตการณ์ (Observer) สำหรับประเด็นซึ่งมีการหารือในที่ประชุมส่วนใหญ่ ได้แก่ ประเด็นในเรื่องการบริหาร อาทิ ความร่วมมือกับหน่วยงานของสหประชาชาติซึ่งทำหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานของ ICC การรับทราบความคืบหน้าในกิจกรรมต่างๆ ของเครือข่ายในระดับภูมิภาค การปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ของ ICC สถานะทางการเงินและการชำระค่าบำรุงประจำปีของสมาชิก การรับรอง TOR ของคณะกรรมการของ ICC ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นใหม่ ได้แก่ ICC Working Group on Ageing รวมทั้งการแก้ไขธรรมนูญของ ICC (ICC Statute) โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องความชัดเจนของกระบวนการประเมินและทบทวนสถานะ (Accreditation Process) ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใน ICC ได้แก่ การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการชี้แจงเพิ่มเติมหรือปฏิเสธ (Challenge) ข้อเสนอแนะ (recommendations) ของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (Sub-Committee on Accreditation) ของ ICC การทบทวนสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในลักษณะ Special Review และสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่อยู่ภายใต้สถานการณ์พิเศษ (exceptional circumstances) เป็นต้น

การประชุมช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 22-23 มีนาคม 2559 เป็นช่วงการประชุมที่เรียกว่า General Meeting ซึ่งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่ว่าจะมีสถานะ ‘A’ หรือ ‘B’ สามารถเข้าร่วมประชุมได้ โดยระเบียบวาระสำคัญของการประชุมในช่วงนี้ ได้แก่ (1) บทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการติดตาม (follow-up) Merida Declaration โดยเฉพาะการติดตามการดำเนินงานของรัฐโดยอาศัยขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กว้างขวางของสถาบันสิทธิฯ ทั้งในด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ โดยเน้นการให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับแนวนโยบาย กฎหมาย การอบรม ให้ความรู้ การสร้างความตระหนักรู้ การวิเคราะห์และประเมินผลกระทบตลอดจนการรับเรื่องร้องเรียน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้ให้ความสำคัญกับ (2) บทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในสถานการณ์ความขัดแย้งและหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง (The role NHRIs in conflict and post conflict situations) โดยยึดสาระสำคัญของปฏิญญากรุงเคียฟ (Kyiv Declaration) ซึ่งกำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินมาตรการต่างๆ ที่สำคัญเพื่อแก้ไขผลกระทบของสถานการณ์ที่มีต่อสังคม การจัดการกับปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน การนำผู้กระทำผิดมาลงโทษโดยผ่านกระบวนการสอบสวน การสร้างสันติภาพ การส่งเสริมความปรองดอง และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

สำหรับประเด็นอื่นๆ ที่มีการหารือได้แก่ สถานการณ์ผู้พลัดถิ่นโดยเฉพาะในทวีปยุโรปซึ่งอยู่ในขั้นวิกฤติ และการต่อสู้กับการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งมีสาเหตุมาจากการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ การสร้างความ

เกลียดชัง และการใช้ความรุนแรง ทั้งนี้ ที่ประชุมได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำแนวทางสิทธิมนุษยชน (human rights approach) มาใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะการผลักดันให้ประเด็นสิทธิมนุษยชนได้รับการรับรองอยู่ในนโยบายของรัฐ การสร้างความตระหนักรู้ให้กับรัฐบาลและรัฐสภาซึ่งต้องมีความรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ สถาบันสิทธิฯ ยังสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างรัฐและเครือข่ายต่างๆ ทั้งภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนในการทำงานเพื่อบรรลุพันธกรณีตามที่ปรากฏในสนธิสัญญาระหว่างประเทศทางด้านสิทธิมนุษยชน

ท้ายสุดนี้ ที่ประชุมได้รับรองการเปลี่ยนชื่ออย่างเป็นทางการของคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจาก International Coordinating Committee on the National Human Rights Institutions หรือ ICC เป็น Global Alliance of National Human Rights Institutions หรือ GANHRI พร้อมกับรับรองการเข้ารับตำแหน่งประธาน GANHRI ของศาสตราจารย์ Beate Rudolf ประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศเยอรมนี